

UVOĐENJE LOKALNIH PRORAČUNA PO REZULTATIMA

Europska iskustva i stanje u Hrvatskoj

Prof. dr. sc. Anto Bajo i Dijana Jurinec, mag.oec.

Institut za javne financije, Zagreb

UVOD

- CILJ ISTRAŽIVANJA: objasniti proračun po rezultatima, zastupljenost, mogućnosti i ograničenja
- GLAVNA HIPOTEZA: u Hrvatskoj nije usvojena logika izrade proračuna po rezultatima, ali postoji kvalitetna osnova za njegovo uvođenje. Europske zemlje usvojile prakse izrade, ali na razini pojedinih ministarstava
- OGRANIČENJA ISTRAŽIVANJU: ne postoje sustavna istraživanja o praksi korištenja proračuna po rezultatima u jedinicama lokalne samouprave europskih zemalja

PRORAČUN PO REZULTATIMA

- Što je to proračun po rezultatima?
- SAD 1960-ih
- Motivi uvođenja:
  - ✓ *Sve veći zahtjevi za odgovornošću*
  - ✓ *Učinkovitije upravljanje državnim i lokalnim financijama*
  - ✓ *Povećanje odgovornosti*
  - ✓ *Informiranje šire javnosti o korištenju proračunskih sredstava*
  - ✓ *Poboljšanje učinkovitosti javnih rashoda*
  - ✓ *Prepoznavanje potrebnih strukturnih reformi*
- Vrste: prezentacijski, sa uključenim informacija, direktni

VRSTE PRORAČUNA PO REZULTATIMA

Vrsta	Veza između informacija o uspješnosti i financiranja	Planirano ili stvarno izvršenje	Glavna svrha proračunskog procesa
Prezentacijski (<i>Presentational</i>)	Nema povezanosti	Planirani ciljevi i/ili rezultati o uspješnosti	Odgovornost
Proračun sa uključenim informacijama o uspješnosti (<i>Performance-informed budgeting</i>)	Indirektna veza	Planirani ciljevi i/ili rezultati o uspješnosti	Planiranje i/ili odgovornost
Direktni proračun (<i>Direkt/formula performance budgeting</i>)	Direktna veza	Rezultati o izvršenju i uspješnosti	Alokacija resursa i odgovornost

EUROPSKA PRAKSA

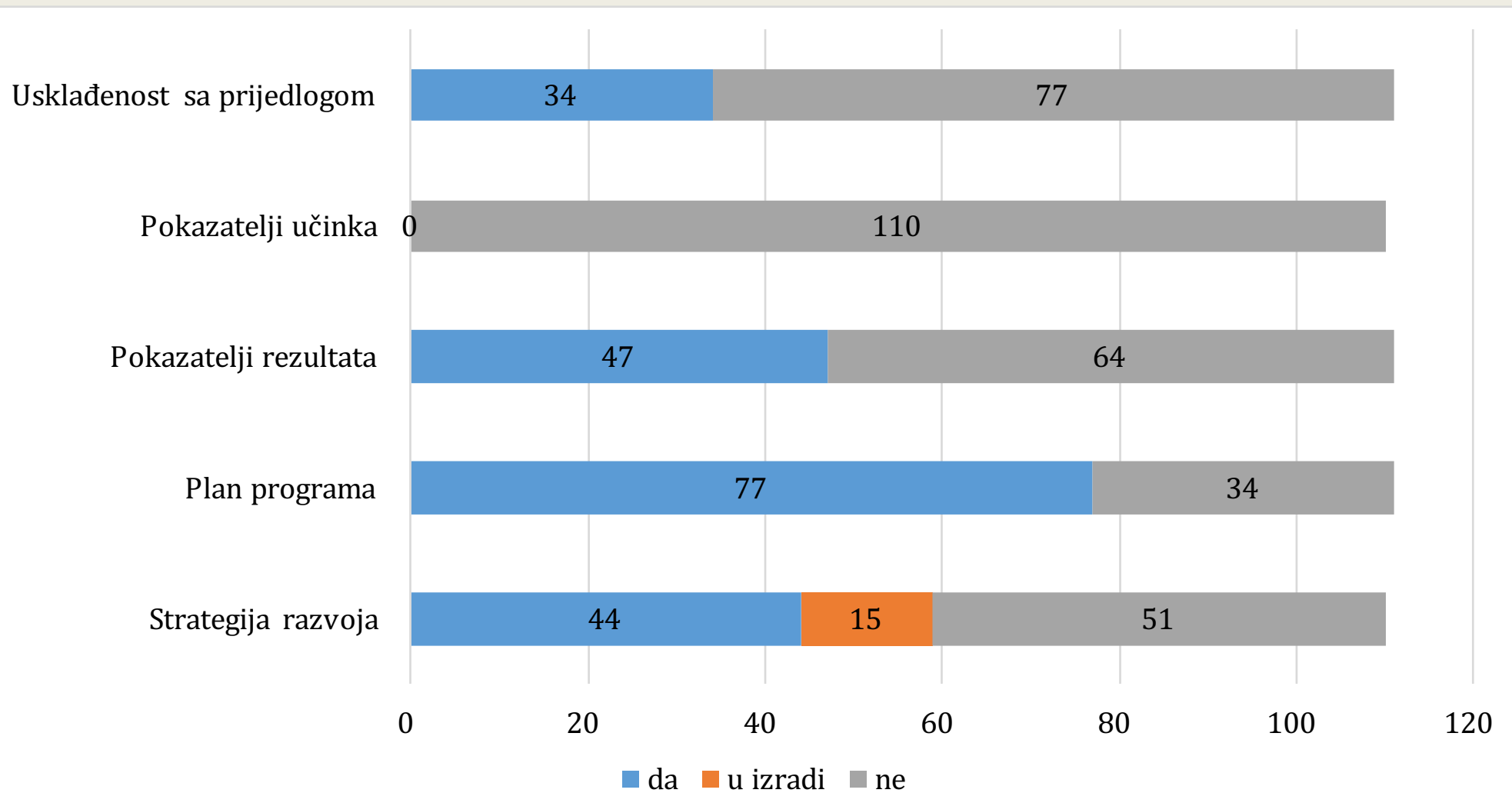
- Postoji na razini središnje države u većini država članica EU- obrazovanje i zdravstvo
- Od 28 država članica EU njih 25 imaju proračun po rezultatima, a tri teže uvođenju
- U lokalnim jedinicama uglavnom je našao primjenu u opskrbi električnom energijom, plinom, vodom i u sektoru prometa
- Glavno ograničenje: nedostupnost podataka o primjeni proračuna po rezultatima na razini lokalnih jedinica EU zemalja

OPIS	BROJ ČLANICA EU
Prezentacijski proračun	2
Proračun sa uključenim informacijama	8
Direktni proračun	22

STANJE U HRVATSKOJ

- Postoji trend prema uvođenju proračuna po rezultatima
- Upute Ministarstva financija (MFIN) o izradi lokalnih proračuna- plan razvojnih programa sa pokazateljima rezultata i učinka
- Testiranje: upitnici na adrese 121 grada u Hrvatskoj
- Rezultati:
  - *Slabo razumijevanje uputa MFIN o izradi lokalnih proračuna*
  - *Postoje pokazatelji rezultata (output) ali ne i učinka (outcome)*

Prema proračun po rezultatima

ZAKLJUČAK

- Naglasak na povećanju odgovornosti i učinkovitosti javnih rashoda
- EU- 90% zemalja implementira proračun po rezultatima u pojedinom obliku
- RH- postoji tendencija, ali za sad ne postoji na razini lokalnih jedinica
- Glavni razlozi slabe primjene:
  - *Pronaći odgovarajući model usmjerenja na rezultate i učinke*
  - *Slabo razumijevanje uputa MFIN*
  - *Relativno kratko vrijeme primjene proračuna po programima koji je osnova za primjenu proračuna po rezultatima*